

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 20 december 2017*

[Text rättad genom beslut av den 30 januari 2018]

”Begäran om förhandsavgörande – Beskattning – Gemensamt system för mervärdesskatt – Direktiv 2006/112/EG – Artikel 135.1 a – Undantag från skatteplikt – Skatt som uppburits i strid med unionsrätten – Hinder mot att återbetala överskjutande mervärdesskatt – Artikel 4.3 FEU – Principerna om likvärdighet, effektivitet och lojalt samarbete – Enskildas rättigheter – Utgången preskriptionstid för skatteskulden – Verkan av en dom från domstolen – Rättssäkerhetsprincipen”

I mål C-500/16,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Naczelny Sąd Administracyjny (Högsta förvaltningsdomstolen, Polen) genom beslut av den 19 maj 2016, som inkom till domstolen den 16 september 2016, i målet

Caterpillar Financial Services sp. z o.o.,

i närvaro av:

Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Ilešič samt domarna A. Rosas, C. Toader (referent), A. Prechal, och E. Jarašiūnas,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitiesekreterare: justitiesekreterare: K. Malacek,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 23 oktober 2017,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- [I rättad lydelse enligt beslut av den 30 januari 2018] Caterpillar Financial Services sp. z o.o., genom M. Szafarowska, doradca podatkowy, och M. Sobońska, adwokat,

* Rättegångsspråk: polska.

- [I rättad lydelse enligt beslut av den 30 januari 2018] Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie, genom J. Kaute, radca prawny, och B. Kołodziej,
- Polens regering, genom B. Majczyna och A. Kramarczyk-Szaładzińska, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom K. Herrmann, M. Owsiany-Hornung och R. Lyal, samtliga i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av principen om lojalt samarbete i artikel 4.3 FEU samt likvärdighets- och effektivitetsprinciperna.
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Caterpillar Financial Services sp. z o.o. (nedan kallat Caterpillar) och Dyrektor Izby Skarbowej w Warszawie (direktören för skattemyndigheten i Warszawa, Polen) (nedan kallad skattemyndigheten) angående myndighetens beslut att avslå Caterpillars begäran om återbetalning av överskjutande mervärdesskatt som uppburits i strid med unionsrätten.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 I artikel 135.1 a i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt (EUT L 347, 2006, s. 1) (nedan kallat mervärdesskattedirektivet), som återfinns i kapitel 3, med rubriken ”Undantag för andra verksamheter”, i avdelning IX, med rubriken ”Undantag från skatteplikt”, föreskrivs följande:

”Medlemsstaterna skall undanta följande transaktioner från skatteplikt:

- a) Försäkrings- och återförsäkringstransaktioner, inbegripet tjänster med anknytning till sådana transaktioner som utförs av försäkringsmäklare och försäkringsagenter.”

Polsk rätt

- 4 Artikel 70 i ustawa ordynacja podatkowa av den 29 augusti 1997 (Dz. U. de 1997, nr 137, position 926) (nedan kallad skattelagen), i den version som är tillämplig på omständigheterna i det nationella målet, har följande lydelse:

”1. Skatteskulder preskriberas fem år efter utgången av det kalenderår då de förföll till betalning.

...

6. Preskriptionstiden på skatteskulden börjar löpa först – och om den redan börjat löpa, leder till preskriptionsavbrott – vid tidpunkten för följande omständigheter:

...

2) talan väcks vid administrativ domstol mot ett beslut rörande en sådan skuld,

...”

5 Artikel 72.1 i skattelagen har följande lydelse:

”Som överskjutande belopp anses

1) överskjutande eller rättsstridigt uttagen skatt.

...”

6 Artikel 74.1 i skattelagen har följande lydelse:

”Om ett överskjutande belopp erlagts till följd av ett avgörande från Trybunał Konstytucyjny [Konstitutionsdomstolen, Polen] eller Europeiska unionens domstol, och den beskattningsbara personen, vars skyldighet att erlägga skatt uppkommer enligt artikel 21.1 punkt 1, ... har ingett en av de deklarationer som anges i artikel 73.2, eller en annan deklaration av vilken skattebeloppet framgår, ska den beskattningsbara personen ange det överskjutande beloppet i ansökan om återbetalning av skatt och samtidigt inge en rättelse av deklarationen.”

7 Artikel 75.1 i skattelagen har följande lydelse:

”När den beskattningsbara personen gör gällande att skatteuttaget hos den betalande är felaktigt eller att det uttagna skattebeloppet är felaktigt, kan den beskattningsbara personen inge en ansökan om fastställande av överskjutande skatt.”

8 I artikel 77.1 i skattelagen föreskrivs följande:

”Det överskjutande beloppet ska betalas inom följande frister:

...

2) 30 dagar från och med dagen för beslutet om fastställande av överskjutande skatt eller fastställandet av det överskjutande skattebeloppet,...

4) 30 dagar efter det att ansökan enligt artikel 74 ingetts.

...”

9 Artikel 79.2 i skattelagen hade följande lydelse:

”Rätten att inge ansökan i syfte att fastställa ett överskjutande belopp och ansökan om återbetalning av det överskjutande beloppet förfaller efter utgången av preskriptionstiden för skatteskulden, såvida inte ett annat förfarande för återbetalning av skatt föreskrivs i skattelagstiftningen.”

10 Artikel 80.1 i skattelagen har följande lydelse:

”Rätten till återbetalning av överskjutande skatt förfaller fem år efter utgången av det kalenderår då preskriptionstiden för återbetalning löpte ut.”

11 I artikel 81.1 i skattelagen föreskrivs följande:

”Om inte annat föreskrivs kan skattskyldiga, den som betalar och skattemyndigheten göra en rättelse av en tidigare ingiven deklaration.”

12 I artikel 240.1.1 i skattelagen föreskrivs följande:

”När ett slutligt beslut har fattats, återupptas förfarandet om följande villkor är uppfyllda:

...

11) En dom från Europeiska unionens domstol påverkar innehållet i det meddelade beslutet.”

13 Artikel 79.2 i skattelagen, i dess ändrade lydelse som trädde i kraft den 1 januari 2016, har följande lydelse:

”Rätten att inge ansökan i syfte att fastställa ett överskjutande belopp och ansökan om återbetalning av det överskjutande beloppet förfaller efter utgången av preskriptionstiden för skatteskulden, såvida inte ett annat förfarande för återbetalning av skatt föreskrivs i skattelagstiftningen.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

14 Caterpillar är ett bolag bildat enligt polsk rätt, som i egenskap av leasinggivare ingår finansiella leasingavtal inom ramen för sin ekonomiska verksamhet. Bolaget erbjuder även leasingtagaren möjligheten att teckna en försäkring som täcker leasingobjektet.

15 Efter att leasingtagarna förklarat sig villiga att utnyttja denna möjlighet, tecknar Caterpillar försäkringsavtal med ett försäkringsbolag. Det är Caterpillar som bär kostnaderna för att ingå dessa avtal, men bolaget fakturerar leasingtagarna för försäkringspremien utan att ta ut något påslag. På de fakturor som utfärdades till leasingtagarna undantog Caterpillar dessa premier från mervärdesskatt.

16 Med anledning av dels en dom från Naczelny Sąd Administracyjny (Högsta förvaltningsdomstolen, Polen) av den 8 november 2010, i vilken Högsta förvaltningsdomstolen slog fast att en aktör som tillhandahåller leasingtjänster, i beskattningsunderlaget för dessa tjänster, ska inbegripa kostnaderna för försäkring som täcker leasingobjektet, dels en underrättelse från Dyrektor Urzędu Kontroli Skarbowej (direktören för skattemyndighetens revisionsavdelning, Polen) till Caterpillar om att en skatterevision med avseende på perioden december 2005–december 2006 var nära förestående, ingav Caterpillar korrigerade fakturor som innehöll förfallna skatteskulder jämte ränta samt betalade den 30 december 2010 den mervärdesskatt som skulle tas ut på motsvarande försäkringspremier.

17 Efter det att EU-domstolen meddelat dom den 17 januari 2013, BGŻ Leasing (C-224/11, EU:C:2013:15), med anledning av en begäran om förhandsavgörande som ingetts av Naczelny Sąd Administracyjny (Högsta förvaltningsdomstolen) i ett mål rörande de polska skattemyndigheternas beslut att inte från mervärdesskatt undanta en transaktion bestående i att tillhandahålla försäkringsskydd för egendom som omfattas av leasingavtalet, ingav Caterpillar den 11 mars 2013 till Naczelnik Drugiego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Warszawie (direktören för skattemyndigheten II i Mazovia distriktet i Warszawa) en ansökan om återbetalning av överskjutande mervärdesskatt för perioden december 2005–december 2011.

18 Genom beslut av den 11 april 2013 beslutade direktören för skattemyndigheten II i Mazovia-distriktet i Warszawa att, med hänvisning till att preskriptionstiden löpt ut, inte inleda ett förfarande för återbetalning av överskjutande mervärdesskatt för vissa månader under perioden

december 2005–november 2007, med återopande av preskriptionstiden i artikel 70.1 i skattelagen. Direktören för skattemyndigheten II i Mazovia-distriktet i Warszawa återbetalade däremot den överskjutande mervärdesskatten för perioden december 2007–december 2011.

- 19 Efter att ett klagomål riktats mot nämnda beslut fann skattemyndigheten att det inte fanns någon anledning att ändra det beslutet. I motiveringen till beslutet angav skattemyndigheten att preskriptionstiden för mervärdesskatteskulden beträffande de perioder som anges i Caterpillars ansökan om återbetalning av överskjutande mervärdesskatt hade löpt ut den 31 december 2011 (med avseende på december 2005 och februari 2006 som omfattas av ansökan) och den 31 december 2012 (med avseende på januari och november 2007 som omfattas av ansökan).
- 20 Caterpillar överklagade sistnämnda beslut till Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie (förvaltningsdomstol på provinsnivå för Warszawa, Polen) och gjorde i huvudsak gällande en felaktig tolkning av artikel 74 i skattelagen, artikel 9 i den polska konstitutionen och artikel 4.3 FEU.
- 21 I dom av den 10 september 2014 ogiltigförklarade denna domstol skattemyndighetens beslut med motiveringen att förvaltningen inte borde ha fattat ett beslut om att inte inleda förfarandet utan i stället ett beslut om att inte återbetala den överskjutande mervärdesskatten. I sak fann Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie (förvaltningsdomstol på provinsnivå för Warszawa) att Caterpillar inte var berättigad att kräva återbetalning av överskjutande mervärdesskatt på grundval av artikel 74 i skattelagen efter utgången av den femåriga preskriptionstid som gäller för skatteskulder enligt artikel 70.1 i nämnda lag. Denna domstol fann vidare att preskriptionstiden inte strider mot effektivitetsprincipen i unionsrätten.
- 22 Såväl Caterpillar som skattemyndigheten överklagade denna dom till den hänskjutande domstolen, Naczelny Sąd Administracyjny (Högsta förvaltningsdomstolen).
- 23 Enligt den hänskjutande domstolen kan den femåriga preskriptionstiden för återbetalning av felaktigt inbetald mervärdesskatt enligt artikel 70.1 i skattelagen, jämförd med artikel 79.2 i denna lag, mot bakgrund av fast rättspraxis från EU-domstolen i princip inte anses strida mot effektivitetsprincipen.
- 24 Enligt den hänskjutande domstolen finns det emellertid ingen rättslig grund i polsk rätt för en enskild som har förlitat sig på statliga organ för att dra slutsatsen att en skatt skulle betalas, att återkräva den skatt som uppburits av skattemyndigheten i strid med unionsrätten, efter utgången av preskriptionstiden för rätten att inge ett sådant krav på ersättning.
- 25 Mot denna bakgrund beslutade Naczelny Sąd Administracyjny (Högsta förvaltningsdomstolen) att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfråga till domstolen:

”Ska effektivitetsprincipen, principen om lojalt samarbete och likvärdighetsprincipen, vilka fastställs i artikel 4.3 FEU, eller någon annan tillämplig unionsrättslig princip, tolkas så, att de med beaktande av den tolkning som EU-domstolen gjort i dom av den 17 januari 2013, BGZ Leasing, C-224/11, EU:C:2013:15), på det mervärdesskatterättsliga området, utgör hinder mot en nationell lagstiftning eller nationell praxis som innebär att återbetalning av den överskjutande mervärdesskatt som uppkommit till följd av att mervärdesskatt har uttagits i strid med unionsrätten inte kan ske när den beskattningsbara personen, till följd av den nationella myndighetens handlande, först har kunnat göra sina rättigheter gällande efter utgången av preskriptionstiden för skatteskulden?”

Tolkningsfrågan

- 26 Den hänskjutande domstolen har ställt denna tolkningsfråga för att få klarhet i huruvida principerna om likvärdighet och effektivitet, jämförda med artikel 4.3 FEU, ska tolkas så, att de utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den som är aktuell i det nationella målet, som medför att en ansökan

om återbetalning av överskjutande mervärdesskatt ska avslås när den beskattningsbara personen ingett ansökan efter utgången av en femårig preskriptionstid, trots att EU-domstolen efter utgången av denna period har konstaterat att betalningen av den mervärdesskatt som omfattas av nämnda ansökan om återbetalning var felaktig.

- 27 Det framgår också av begäran om förhandsavgörande att den hänskjutande domstolen ställer denna fråga, särskilt med tanke på sådana omständigheter som de aktuella, där en beskattningsbar person hävdar att den överskjutande skatten betalats enbart med tanke på den rättspraxis som utvecklats av den hänskjutande domstolen före domen av den 17 januari 2013, BGŻ Leasing (C-224/11, EU:C:2013:15) och mot bakgrund av den behöriga skattemyndighetens eventuellt nära förestående revision.
- 28 Det ska inledningsvis påpekas att det ankommer på medlemsstaterna att, bland annat enligt principen om lojalt samarbete i artikel 4.3 första stycket FEU, se till att unionsrätten tillämpas och respekteras på deras respektive territorier. Medlemsstaterna är, enligt artikel 4.3 andra stycket FEU, dessutom skyldiga att vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter som följer av fördragen eller av unionsinstitutionernas akter fullgörs (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 september 2017, The Trustees of the BT Pension Scheme, C-628/15, EU:C:2017:687, punkt 47).
- 29 Domstolen slog i domen av den 17 januari 2013, BGŻ Leasing (C-224/11, EU:C:2013:15), genom att tolka artikel 2.1 c i mervärdesskattdirektivet, fast att det ankommer på den hänskjutande domstolen att fastställa huruvida, med hänsyn till de särskilda omständigheterna i det fall som ledde till domen, tillhandahållandet av tjänster i form av försäkring av leasingobjektet och tillhandahållandet av leasingtjänsterna i sig var så sammanflätade att de skulle anses utgöra en enda tjänst, eller huruvida de tvärtom utgjorde oberoende tjänster. För det fall dessa tjänster anses vara åtskilda har domstolen, genom att tolka artikel 28 och artikel 135.1 a i mervärdesskattdirektivet, slagit fast att när leasinggivaren själv försäkrar leasingobjektet och fakturerar den exakta kostnaden för försäkringen till leasingtagaren, utgör en sådan transaktion under sådana omständigheter som i nämnda mål en transaktion som är undantagen från mervärdesskatt.
- 30 Av handlingarna i målet vid domstolen framgår att de polska skattemyndigheterna i förevarande fall, med anledning av att domstolen meddelade nämnda dom, beslutade att inte inleda ett förfarande för återbetalning av överskjutande mervärdesskatt för perioden december 2005–november 2007, med motiveringen att den femåriga preskriptionstiden enligt artikel 70.1 i skattelagen hade löpt ut. Även om klaganden i det nationella målet bestrider att denna preskriptionstid är tillämplig på krav om återbetalning av överskjutande mervärdesskatt, framgår det av begäran om förhandsavgörande att preskriptionstiden enligt artikel 70.1 i skattelagen, enligt den hänskjutande domstolens bedömning, ska tolkas i förening med artikel 79.2 i skattelagen, och att den således är tillämplig på dessa ansökningar om återbetalning.
- 31 När det gäller verkan av en dom som meddelats efter en begäran om förhandsavgörande, följer det av fast rättspraxis att den tolkning som domstolen gör, vid utövandet av den behörighet som den har enligt artikel 267 FEUF, av en unionsrättslig bestämmelse klargör och preciserar innebörden och räckvidden av denna bestämmelse, såsom den ska eller skulle ha tolkats och tillämpats från och med sitt ikraftträdande. Av detta följer att en sålunda tolkad bestämmelse kan och ska tillämpas av domstolarna även beträffande rättsförhållanden som har uppkommit före meddelandet av den dom i vilken begäran om tolkning prövas, om villkoren för att väcka talan vid behörig domstol om tillämpningen av nämnda bestämmelse är uppfyllda i övrigt (dom av den 14 april 2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 53 och där angiven rättspraxis).

- 32 Det är således endast i undantagsfall som domstolen, med tillämpning av den allmänna rättssäkerhetsprincip som ingår i unionens rättsordning, kan se sig föranledd att begränsa möjligheten att åberopa en av domstolen tolkad bestämmelse (dom av den 14 april 2015, Manea, C-76/14, EU:C:2015:216, punkt 54 och där angiven rättspraxis).
- 33 Det ska emellertid konstateras att domstolen inte tidsmässigt begränsade verkan av domen av den 17 januari 2013, BGŻ Leasing (C-224/11, EU:C:2013:15).
- 34 Härav följer att de bestämmelser som tolkats av domstolen i den domen i princip måste förstås och tillämpas i enlighet med den tolkningen från och med dagen för ikraftträdandet.
- 35 Det följer även av domstolens fasta praxis att rätten att erhålla återbetalning av skatter och avgifter som i en medlemsstat har tagits ut i strid med unionsregler utgör en följd av och ett komplement till de rättigheter som enskilda har tillerkänts i unionsbestämmelserna, såsom dessa har tolkats av domstolen. En medlemsstat är således i princip skyldig att återbetala de skatter eller avgifter som har tagits ut i strid med unionsrätten (se dom av den 6 september, 2011 Lady & Kid m.fl., C-398/09, EU:C:2011:540, punkt 17 och där angiven rättspraxis).
- 36 Domstolen har vid flera tillfällen konstaterat att frågan om återbetalning av felaktigt inbetalda skatter och avgifter regleras på olika sätt i de enskilda medlemsstaterna och till och med inom en och samma medlemsstat, beroende på vilket slags skatter och avgifter det är fråga om. I vissa fall är överklaganden eller ansökningar som inges i detta syfte underkastade formkrav och tidsfrister enligt lag både vad gäller klagomål som riktas till skattemyndigheterna och talan inför domstol. I andra fall ska talan om återbetalning av felaktigt inbetalda avgifter väckas vid de allmänna domstolarna. Sistnämnda typ av talan kan bland annat väckas i form av en talan om återkrav av felaktigt inbetalda belopp, varvid de kan väckas inom kortare eller längre frister, i vissa fall inom den allmänna preskriptionstiden (dom av den 17 juni 2004, Recheio – Cash & Carry, C-30/02, EU:C:2004:373, punkt 16 och där angiven rättspraxis).
- 37 I avsaknad av harmoniserade bestämmelser om återbetalning av skatter och avgifter som åläggs i strid med unionslagstiftningen har medlemsstaterna rätt att tillämpa de processuella regler som föreskrivs i den nationella rättsordningen, bland annat i fråga om utgångna frister. Det fordras emellertid att likvärdighetsprincipen och effektivitetsprincipen iakttas (dom av den 8 september 2011, Q-Beef och Bosschaert, C-89/10 och C-96/10, EU:C:2011:555, punkt 34).
- 38 Vid prövningen av huruvida likvärdighetsprincipen har iakttagits i det nationella målet, ska det undersökas om det – utöver en preskriptionsregel som den som är aktuell i det nationella målet och som är tillämplig på förfaranden som är avsedda att i nationell rätt skydda de rättigheter som enskilda har enligt unionsrätten – finns en preskriptionsregel som är tillämplig på nationella förfaranden och om de båda preskriptionsreglerna, utifrån deras syfte och grundläggande delar, kan anses likna varandra (dom av den 15 april 2010, Barth, C-542/08, EU:C:2010:193, punkt 20 och där angiven rättspraxis).
- 39 Såsom framgår av den polska regeringens skriftliga yttranden och skattemyndighetens yttranden i det muntliga förfarandet vid domstolen, vilka inte har motsagts av klaganden i det nationella målet, företas i Polen en enhetlig tillämpning av samma regler på ansökningar om återbetalning av överskjutande skatt oberoende av om de framställts i samband med en talan som syftar till att i den nationella rättsordningen säkerställa skyddet av de rättigheter som enskilda har enligt unionsrätten eller om de framställs i en talan av inhemsk karaktär. Eftersom skattelagen inte föreskriver någon särskild bestämmelse som är tillämplig på den ena eller den andra typen av talan, förefaller det som om den preskriptionsregel som föreskrivs i artikel 70.1 i skattelagen är tillämplig på båda typer av talan.

- 40 Eftersom denna preskriptionsregel tillämpas på samma sätt både vad gäller en talan av inhemsk karaktär och en talan som syftar till att skydda de rättigheter som enskilda åtnjuter enligt unionsrätten, kan denna regel inte anses strida mot likvärdighetsprincipen.
- 41 När det gäller effektivitetsprincipen bär medlemsstaterna ansvaret för att i varje enskilt fall säkerställa ett effektivt skydd för de rättigheter som följer av unionsrätten. I synnerhet får medlemsstaternas skattemyndigheter enligt denna princip inte i praktiken göra det omöjligt eller orimligt svårt att utöva de rättigheter som följer av unionens rättsordning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 september 2011, Q-Beef och Bosschaert, C-89/10 och C-96/10, EU:C:2011:555, punkt 32, och dom av den 14 september 2017, The Trustees of the BT Pension Scheme, C-628/15, EU:C:2017:687, punkt 59).
- 42 Domstolen har erkänt att fastställandet av rimliga frister för väckande av talan med prekluderande verkan är förenligt med unionsrätten i rättssäkerhetens intresse, vilket skyddar såväl den berörde som den berörda förvaltningen, även om utgången av dessa tidsfrister per definition medför att talan helt eller delvis ska avvisas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 september 2011, Q-Beef och Bosschaert, C-89/10 och C-96/10, EU:C:2011:555, punkt 36). Exempelvis ansågs preskriptionstider på tre år (dom av den 15 april 2010, Barth, C-542/08, EU:C:2010:193, punkt 28) eller två år (dom av den 15 december 2011, Banca Antoniana Popolare Veneta, C-427/10, EU:C:2011:844, punkt 25), förenliga med effektivitetsprincipen.
- 43 Den femåriga preskriptionstiden som föreskrivs i artikel 70.1 i skattelagen måste av desto större anledning således i princip betraktas som förenlig med effektivitetsprincipen, i den mån den gör det möjligt för en normalt uppmärksam beskattningsbar person att med giltig verkan göra gällande de rättigheter denne åtnjuter enligt unionens rättsordning.
- 44 När det gäller principen om lojalt samarbete, som anges i artikel 4.3 FEU, ska det konstateras att när en preskriptionsregel i en nationell skattelagstiftning uppfyller kraven enligt likvärdighetsprincipen och effektivitetsprincipen kan den inte anses strida mot den principen. Under dessa omständigheter kan det nämligen inte påstås att den berörda medlemsstaten, genom att tillämpa denna preskriptionsregel, äventyrar uppnåendet av unionens ändamål.
- 45 Domstolen har vidare slagit fast att unionsrätten inte utgör hinder för att en nationell myndighet åberopar att en rimlig preskriptionstid löpt ut, förutsatt att de nationella myndigheternas agerande, i förening med den omständigheten att det finns en preskriptionstid, inte leder till att den enskilde fräntas möjligheten att göra gällande sina rättigheter vid de nationella domstolarna (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 8 september 2011, Q-Beef och Bosschaert, C-89/10 och C-96/10, EU:C:2011:555, punkt 51 och där angiven rättspraxis).
- 46 Det måste följaktligen undersökas huruvida en beskattningsbar person under sådana omständigheter som de aktuella kan anses ha hindrats från att göra gällande sina rättigheter inför de nationella domstolarna.
- 47 Caterpillar har i det avseendet till stöd för att bolaget nekades möjlighet att utöva sina rättigheter, åberopat dels en dom av Naczelný Sąd Administracyjny (Högsta förvaltningsdomstolen), i ett mål där bolaget inte hade ställning som part, dels en underrättelse från direktören för skattemyndighetens revisionsavdelning, riktad till Caterpillar, i vilken det angavs att myndigheten hade för avsikt att inleda en skatterevision avseende perioden december 2005–december 2006.
- 48 Vid förhandlingen vid domstolen hävdade Caterpillar att kunskapen om en dom från den högsta polska förvaltningsdomstolen som gick bolaget emot, i kombination med underrättelsen om en nära förestående skatterevision, låg till grund för beslutet att till skattemyndigheten betala in de belopp

som motsvarade skatteskulden. Caterpillar angav att bolaget var övertygat om ”det ofruktbara” i att i detta sammanhang ifrågasätta om det var förenligt med unionsrätten att uppbära mervärdesskatt på försäkringskostnader hänförliga till leasingavtal.

- 49 Den subjektiva övertygelsen om att bolaget inte kunde agera på annat sätt än genom att betala mervärdesskatt på försäkringskostnader hänförliga till leasingavtal kan emellertid inte jämföras med en objektiv omöjlighet att handla på annat sätt.
- 50 I det här fallet hade Caterpillar möjlighet att inte betala skatteskulden, eftersom bolaget ursprungligen ansåg att dessa försäkringskostnader var undantagna från mervärdesskatt, och att bestrida varje föreläggande om betalning genom ett rättsligt förfarande eller genom att betala skatteskulden och vid en nationell domstol väcka talan om återkrav inom nämnda preskriptionstid utan att invänta att EU-domstolen eventuellt ska tolka bestämmelserna i mervärdesskattedirektivet. Det kan dock konstateras att Caterpillar inte använde sig av någon av dessa möjligheter.
- 51 Härav följer att det förhållandet att domen av den 17 januari 2013, BGŻ Leasing (C-224/11, EU:C:2013:15) meddelades efter utgången av preskriptionstiden enligt artikel 70.1 i skattelagen inte leder till slutsatsen att klaganden i det nationella målet inte kunde hävda sina rättigheter före utgången av denna period.
- 52 Mot bakgrund av det ovan anförda ska tolkningsfrågan besvaras på följande sätt. Principerna om likvärdighet och effektivitet, jämförda med artikel 4.3 FEU, ska tolkas så, att de inte utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den som är aktuell i det nationella målet, som medför att en ansökan om återbetalning av överskjutande mervärdesskatt ska avslås när den beskattningsbara personen ingett ansökan efter utgången av en femårig preskriptionstid, trots att det följer av en dom från domstolen som meddelats efter utgången av denna period, att betalningen av den mervärdesskatt som omfattas av nämnda ansökan om återbetalning var felaktig.

Rättegångskostnader

- 53 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Principerna om likvärdighet och effektivitet, jämförda med artikel 4.3 FEU, ska tolkas så, att de inte utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den som är aktuell i det nationella målet, som medför att en ansökan om återbetalning av överskjutande mervärdesskatt ska avslås när den beskattningsbara personen ingett ansökan efter utgången av en femårig preskriptionstid, trots att det följer av en dom från EU-domstolen som meddelats efter utgången av denna period, att betalningen av den mervärdesskatt som omfattas av nämnda ansökan om återbetalning var felaktig.

Underskrifter